

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

19. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII. József-krt. 38. 1/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Október 5-ig megfizetendő a harmadik negyedévi házbér harmadik részlete.

Október 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és zenét nem tartó kávéházak vigalmi adója.

Október 10-ig tartoznak az adóközősség tagjai október havi fényüzési és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

Október 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközőségnek.

Október 20-ig befizetendő az átalányozott és zenét tartó kávéházak vigalmi adója.

Október 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátásiadó.

Igen tetszetős frázis?*)

Írta: Moór Jenő.

Mészáros Győző e lap legutóbbi számának élén az áruházi kérdéstről írt cikkében a következőket írja: „Szerzett jogok elkobzásáról beszélnek. Ez lát-szatra és első hallásra igen tetszetős frázis. Azonban arról, hogy mi a szerzett jog, a legkülönbözőbb lehet a felfogás.“ Ez a mondat adja a kezembe a tollat, mert nem tudom elviselni azt a gondolatot, hogy lehessen ipari társadalom, amely előtt ellenmondás nélkül lehessen hangoztatni, hogy a szerzett jogok védelmezése „igen tetszetős“ valami ugyan de mégis csak „frázis.“

Az az érzésem, hogy Mészáros Győző itt sajná-

*) A kötelező objektivitás elvénél fogva minden megjegyzés nélkül közöljük a kereskedelmi és iparkamara ipari osztályát vezető titkárnak cikkét.

latosan elírta magát és olyasvalamit mondott, aminek ellentmond előttem ismeretes egész eddigi közéleti szereplése. Mészáros Győzőt nem egyszer, százszor is láttam és hallottam, amikor belső meggyőződésének egész nemes hevületével szállott sikra emberek és szakmák törvényesen megszerzett jogainak megvédéséért. Kiállott ő a szerzett jogok védelmében hatalmas szakmák ellen, miként tette az emlékezetes caffè restaurant harcban és szembeszállt nem kisebb érdekeltségekkel, mint a háztulajdonos szervezetekkel, sőt a régi magyar jogszabályok egész sokaságával is, amikor a bérleményekbe fektetett üzleti eszmei érték szerzett jogainak — ha kell új jogszabályok alkotása útján való — érvényesítését követelte. A bérlegyeztetés gondolatának — nem minden keserűségtől mentes visszhangja dacára is — az elsők között való hirdetésével vajjon Mészáros Győző tudatosan, vagy tudat alatt nem a kávéosoknak bérleményeikben jelentős vagyoni értékeik megmentéséhez való, legalább erkölcsileg nem tagadható, szerzett jogait védte?

Ezért hát nem is venném túlságosan tragikusan azt a nem nagyon szerencsés mondatot, ha nem kellene attól tartanom, hogy mégis akadnak olyanok, felületesen ítélők, akik Mészáros Győzőt félreértve, valóban elhiszik, hogy a szerzett jogok védelmének hangoztatása csak tetszetős frázis. Igaz ugyan, hogy Mészáros Győző a helytelen tételhez helytelen példát is hoz föl, mert az angol takácsokat a mechanikai szövőszék gyárosok nem tiltatták el a kéziszővőszékek használatától és minden takács tovább is kedve szerint szöhetett kézzel-lábbal (sőt éppen a mechanikai szövőszékek gyártását nem engedélyezték). És a fuvarosok szerzett jogait sem korlátozták a vasútnak. Csak éppen az utolsó években merültek föl ilyen gondolatok. Sajnos, túlságosan közel esnek az olyan irányzatok, ahol nincs szerzett jog, nincs magántulajdon. Nem volt nálunk 1919-ben, nincs Oroszországban és nincs Spanyolországban és részben nincs a zsidókra nézve Németországban.

Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója Tojás osztály

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *1-462-65, 1-350-16. Interurban: 1-346-68.

Sürgőnycim: „Köztej Budapest“

A polgári munkának és a polgári társadalomnak az a gondolat az alapja, hogy amely joghoz — legyen az anyagi vagy erkölcsi — törvényes úton hozzájutottam és az a vagyon, amit törvényesen megszereztem, az tőlem csak mindenkire nézve egyformán érvényes törvénnyel vehető el. A jog és vagyon elvételének az a módja, amikor egyesektől bírói kártalanítás nélkül elvesznek jogokat és javakat, másoknál pedig ugyanazon jogokat és javakat érintetlenül hagynak: nem kívánatos ellentétben van a polgári magántulajdon szentségének elvével és ellentétben áll különösen a magángazdasági élet alaptörvényeivel. Iparosnak, kereskedőnek ezért soha, semmi körülmények között — és most én mondom — semmiféle tetszetős frázis kedvéért nem szabad jogok és vagyonértékek elkobzását követelnie, vagy helyeselnie. Az emberi jogok és a magántulajdon szentségére kényes régi magyar jog — a büntetések esetein kívül — csak a közérdekű kisajátításoknál ismerte a vagyoni értékek elvételét: de ekkor is a független bíróság által megállapított teljes kártalanítás mellett.

Sajnos, ma a lelki egyensúlyát veszített polgári társadalom fölkap minden jelszavas irányzatot. Megalkuszik — *ha másokról van szó* — még a jogok és javak csonkításával is. De elfeledkeznek arról, hogy az építésnek hamar gátat lehet vetni — a rombolásnak annál nehezebben. Ne feledkezzenek el arról a lehetőségről, hogy ma másnak, holnap nekem! A kereskedelem széles körei a megrendelés átvételi jog elkobzása körüli harcban közömbösen nézték a ruházati kereskedelem vergődését — s ime az áruházi rendelettervezetben már kísérlet történt az összes cikkekben a megrendelés átvételi jog elvételére. Ki garantálja, hogy holnapután nem terjed-e ki ez a szándék az összes kereskedőkre? Ki garantálja, hogy holnap nem kezdik-e ki a kávéházakat?

A demagógia frázisai mindig veszedelmesek, ha elhiszik azokat, de összeomlanak, ha tárgyilagosan megvizsgálják azt. Nem nekem kell megvédenem az

áruházakat, de mégis *Fabinyi Tihamérral* tartok, aki kereskedelemügyi miniszter korábban egyik költségvetési beszédében szószerint ezt mondta: „Az áruházak versenye rendkívül felfújta a dolgot; valójában egy százaléka sem annak, amilyen lárma van körülötte...”

Mészáros Győző is elfogadja a nagy lárma leghangosabb frázisát, hogy az áruházak tönkreteszik a fűszer- és élelmiszerkereskedelmet, amelyet válságba döntöttek az áruházak. Már most az OHE adatai szerint 1931-ben, amikor még a Corvin és a Magyar Divatesarnok nem árultak fűszert és élelmiszert, volt 747 fizetésektelenség a szakmában 14 millió 107.000 pengő passzívával; 1935-ben pedig — amikor a frázisok szerint az áruházak tönkretették a fűszerkereskedelmet — volt 81 fizetésektelenség 1.003.676 pengő passzívával. Válságról vagy nagy-szerű helyzetjavulásról beszél a 93%-os különbség? És lehet-e válságról beszélni ott, ahol a kiadott iparjogosítványok száma sem csökken? Ugy látom, hál' Istennek, a fűszerkereskedelem nem ment tönkre, tehát azt semmisem, az áruház sem tette tönkre.

Elismerem, vannak hibák. Ebédeltető vendéglők és zenével uzsonnáztató kávéházak (ami egyébként csak egy van: a Corvinban), nem áruházi szükségletek. A *jövőben* ilyen én sem engedélyeznék. De azt, ami megvan, rendeletileg, kártalanítás nélkül, elvi okokból el nem veszem, mert törvényesen szerzett joga és vagyoni értéke másnak. Azt gondolom, hogy ebben a vonatkozásban sokkal többet és kevésbé veszeljes eredményt lehetett volna elérni okos kapacitációval, mint furkósbottal.

Iparosok, kávéosok: védjük minden erőnkkel azt, amit jogban, javakban törvényesen szereztünk! A gazdasági bajok amúgyis sokat, túlfent sokat, elvesznek tőlünk. Ne kívánjuk másnak azt, ami nekünk is — valljuk be — nagyon fájna.

Uj munka küszöbén

(*Mészáros Győző* elnöki megnyitója az 1936. szeptember 25-iki előljárósági ülésen.)

Őszi munkásságunk megkezdése alkalmából barátsággal és szeretettel köszöntöm előljáróságunk tagjait. — Sajnálatomat kell azonban kifejeznem a felett, hogy kartársaim ily kis számban jelentek meg az ülésen, bár bizonyos szempontból — talán ez azt jelentené, — hogy nagyobb bajaink nincsenek és iparunk szénája rendben van.

Sajnos, ezt az optimizmust nem oszthatom. — Fokozott munka előtt állunk, melyből mindenkinek ki kell venni a maga részét. A havonként egyszer pár óráig tartó ülésen való részvétel a minimuma annak a közéleti tevékenységnek, melyet mindenkinek — saját jól felfogott érdekében is — ki kell fejteni.

Ha pillanatnyilag nagyobb események nem is történnek, kétségtelen, hogy tennivalónk és rendezésre váró kérdéseink bőségesen vannak.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Itt van a lehetetlen konkurrencia és az ipari lehetőségek óriási terjedelmű leromlása. Efelett nem térhetünk napirendre.

Tudjuk, hogy az élelmezési fronton igen nagy mértékű drágulás mutatkozik, amelyet azonban véglegesnek nem tekinthetünk. Remélem az élelmiszerek végleges ára heteken belül, talán a mainál enyhébb formában ki fog alakulni és akkor módunk lesz e kérdésben állást foglalni.

Az ipar megmentését abban látom, hogy mindenki saját érdekében revideálja üzleti gestióját. — Iparunk veszteséglistáján azokat az üzleteket látjuk, akik kalkuláció nélkül herdálták el árukészletüket. Viszont azok, akik konzervatív szellemben, kísérletezés nélkül, szigorú számadás alapján vezetik üzleteiket, a nehéz viszonyok ellenére is megvannak és kötelezettségeiknek meg tudnak felelni.

Ne várjuk mindent a felettünk és rajtunk kívül álló tényezőktől, igyekezzünk magunk is azon, hogy sorsunk jobbra forduljon!

Előljárósági ülés

— 1936. szeptember 24. —

Az ipartestület őszi munkásságát a szeptember 24-én tartott előljárósági ülésen kezdte meg. Az ülés elején az előljáróság tagjai csekély számban vannak jelen, az ülés folyamán a jelenlevők száma kibővült.

Az ülésen résztvettek: *Mészáros Győző* elnök, *Gál Arnold*, *Szabó Samu*, *dr. Strausz Vilmos* alelnökök, *Bodó Adolf*, *Freiwirth Jenő*, *Grosz Ödön*, *Klauber József*, *Katona István*, *Lissauer Gyula*, *Kraszner Menyhért*, *Ottó Dezső*, *Singer Kálmán*, *Szlavek Károly* előljárósági tagok, *Strasser Béla* számvizsgáló, *Dr. Havas Nándor* főjegyző.

Mészáros Győző elnök az előljáróság ülését megnyitva, üdvözli a megjelenteket. Majd komoly szavakkal kéri az előljáróság tagjait intenzív munkásságra. (*Mészáros* elnök beszédét lapunk elején közöljük.) Majd üdvözli *Kraszner Menyhért* előljárósági tagot új vállalkozása alkalmából.

Az ülés tárgysorozatára áttérve, jelenti, hogy *Dr. Hernády Jenő* iparhatósági biztos, *Rónai Miklós*

Weingruber Ignác és *Weingruber László* elmaradásukat kimentették. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Klauber József* és *Singer Kálmán* előljárósági tagokat jelölte ki.

Az 1936. évi június 23-án tartott előljárósági ülés jegyzőkönyve bemutattatott és megjegyzés nélkül helybenhagyatott.

Főjegyző jelentette, hogy *Konti Ödön* és *Gerő Áron*, (Podmaniczky ucca 8.), *Dominek Gyula* (Adria, VII., István-ut 10.), *Grünfeld József* (Sport, V., Váci út 51.) iparendelést kaptak és a testület tagjai közé bekebelezettek; *Kohn Ármin* (Royal Expresso, VII., Erzsébet körút), *Kaufmann Károly* (Helgoland, VII., István-ut 10.) iparukat megszüntették. A bejelentés tudomásul vétetett.

Nemes Jenő miniszteri tanácsoshoz nyugalomba vonulása alkalmából az ipartestület elnöksége megleghangú búcsúlevelet intézett.

Dr. Szepesváry Pál tanácsnokot, valamint *Gellér Mihály* testületi tagot kormányfőtanácsosi kinevezésük alkalmából levélben üdvözöltük.

Elnök sajnálattal jelenti, hogy *Bittner János* m. kir. kormányfőtanácsos, felsőházi tag, a kamara v. alelnöke és ipartársulatunk egykori érdemes tagja elhunyt. Megilletődve emlékezik meg *Bittner János* közéleti munkájáról, bejelenti, hogy a temetésen a testület résztvett, a gyászoló családhoz részvétíratot intézett és javasolja, hogy az előljáróság *Bittner János* emlékét örökítse meg.

Az előljáróság elnök közléseit tudomásulvéve, a javaslatot egyhangulag magáévá tette.

Elnök fájadalommal közli, hogy a testület és adóközösség érdemes, lelkiismeretes tisztviselője *Tomcsányi Lajos* hosszas szenvedés után f. évi június 29-én elhunyt. Teljes elismeréssel emlékezik meg néhai *Tomcsányi Lajos* becsületes munkájáról, majd jelenti, hogy a temetésen a testület megfelelő formában résztvett, a temetés költségeit fedezte, a koporsóra koszorút helyezett, sőt a hátramaradott árva részére egyelőre a folyó év végéig nevelési segílyt utalt ki.

Az előljáróság elnök intézkedéseit mély részvétellel vette tudomásul és azokat teljes mértékben helyeselve, jóváhagyta.

Bemutattatott *Horti Károly* előljárósági tag levele, aki üzlete eladása folytán az aktív iparúzóik so-

Még csak mérni sem kell!

Minden kávéhoz mindig valódi
:Franck: kávépótlékot adjon!
Jelentős jövedelmet biztosít
magának!

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1—213—85.
Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

rából kivált és előljárási tagságáról lemondott. A levélben köszönetet mondott a tagsága folyamán a testület és elnök által nyújtott kartársi támogatásért.

A levél tartalmát az előljárási, sajnálatának kifejezése mellett tudomásulvette és megbízta az elnökséget, hogy Horti Károly helyébe a soronlevő előljárási tagot hívja be.

Főjegyző jelenti, hogy az 1936. évi VII. tc.-ben foglalt *ipartörvény* novella életbelépett. Ismerteti annak egyes — iparunkat érdeklő — kérdéseit, majd reámutat arra, hogy annak 12. §-a a közszükséglet kérdésének elbírálása tekintetében új gyakorlatot léptetett életbe.

Elnök e kérdéssel kapcsolatosan közli, hogy a székesfőváros polgármestere e §-ra való hivatkozással egy az előljárási által elutasított kérelmet másodfokon teljesítette. E polgármesteri határozat ellen a testület a kereskedelemügyi miniszter úrhoz felülvizsgálati kérelemmel fordult. Ez a döntés elvi jelentőséggel fog bírni. A kérdést gyökeresen csak a szabályrendelet módosítása oldaná meg, de erre a jelen viszonyok mellett alig van remény. Mindenesetre megfelelő előterjesztéssel fordulunk a székesfőváros polgármesteréhez.

Grosz Ödön elnök álláspontját elfogadja, de a szabályrendelet átdolgozását sürgetni kívánja, mert az közel ötven éves fennállása folyamán elavult. Beadványaink tömege fekszik a belügyminisztériumban érdemi elintézés nélkül.

Szlavek Károly a tanoncok oktatása ügyében szólalt fel.

Elnök saját részéről is sajnálattal tapasztalja kéréseink elintézésének késedelmét. Néhány napig vár és azután küldöttésképpen kíván tisztelni a belügyminiszter úrnál.

A vita berekesztetvén az előljárási elnök közléseit és intézkedéseit helyesléssel veszi tudomásul.

Főjegyző jelenti, hogy a *százalékrendszer életbe léptetése* után eszközölt áremelések tárgyában az Árelemző Bizottság elnöke részletes jelentés betérjesztésére kérte fel a testületet. A beérkezett adatok közül 20 kávéház adatait dolgoztuk fel, melyet részletes elaboratum kíséretében terjesztettünk be. Az eredmény nagyon elszomorító volt. A jelentést az elnökség két taggyűlésen ismertette a tagokkal. A benyújtott elaboratum következményeképpen az Árelemző Bizottság elnöke több helyen könyvvizsgálatot rendelt el, melynek eredményét még nem közölték velünk.

Elnök úgy véli, hogy az árelemző bizottságot sikerült meggyőzni. A helyzet iparunkban azonban az, hogy maguk a kávések sem tudják, hogy állanak és a legnagyobb hibákat követik el. Most arról szerzett tudomást, hogy van üzlet, ahol az 1.50 pengős menüben feketekávé is adnak.

Szlavek Károly árlapot mutat be, amelyek árait kifogásolja.

Singer Kálmán, Dr. Strausz Vilmos, Lissauer Gyula, Szlavek Károly hozzászólásai után

Elnök utal arra, hogy az árak megállapítása ügyében a múlt évben kezdeményezés történt, ezen problémával alaposan foglalkoztunk, sajnos megérkezés hiányában a szolidaritást létrehozni nem sikerült.

Grosz Ödön újabb akciót lát szükségesnek.

Katona István is tenni kíván valamit.

Freiwirth Jenő részletesen ismerteti egyes eseteket. *Mészáros Győző* személyekkel foglalkozni nem kíván, annál is inkább, mert vannak esetek, amikor valaki akarata ellenére kényszerül az árak leszorítására.

Az előljárási ez ügyben a vitát berekesztette. A *székesfőváros polgármesterének* határozata, mely szerint a testületi tanonciskola részére 60 pengő segélyt utalt ki, továbbá ugyancsak a székesfőváros polgármesterének határozatát, melyben a *tanonciskolában* könyvtárdíj szedését rendeli el, tudomásul vétetett.

Hernády Nándor leventeoktató tiszteletdíja felemelése iránti kérelme elintézés végett az elnökségnek adatott ki.

Az idő előrehaladása folytán elnök a napirend többi pontjának tárgyalását a jövő ülésre halasztotta.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek forgalma tavaly májushoz képest 8 százalékkal gyarapodott

Az Elektromos Művek folyó év május hónapban 25.5 millió kilowattóra árammennyisége termeltek, ami 7%-kal több a tavalyi hasonló időszak termelésénél. A szolgáltatott árammennyiség ugyanakkor 21.4 Kwó volt, vagyis 8%-kal több a múlt évi májusi 19.8 Kwó-nál. A hasznosított árammennyiségből legnagyobb mértékben a mechanikai célokra szolgáló áram növekedett. Tavaly májusban erőátvitelre és melegszolgáltatásra 10.5 millió Kwó áramot fogyasztottak, ezidén ugyanerre a célra 11.9 millió Kwó áramot vettek igénybe, ami 13%-os növekedésnek felel meg. Ezenkívül csupán a 0.7 millió Kwó-t tevő közvilágításra szolgáló árammennyiség növekedett ki-

Rongyaiból szőnyeget, takarót!

Ne dobja el régi hasznavehetetlen rongyait, harisnyait, ruhadarabjait, rossz szőnyeget és textil hulladékát. A fentiek bármelyikéből divatos futót, összekötőt, valamint takarót készítenek. Közigazgatási tisztviselőknél készpénzáramból 5% engedmény. Vidékieknek 25 pengőn felüli vásárlásnál bérmentve szállítók. **EHRENFELD GÉZÁNÉ** háziszőttes szövőde, Budapest, VI., Izabella-utca 67. (Orient mozi mellett).

sebb mértékben (4%). Az 5 millió Kw-os magánfogyasztás tavaly májushoz képest nem változott, ugyancsak alig löbb az idei 3.8 millió Kwó egyéb fogyasztás alatt elkönnyvelt árammennyiség a tavalyi fogyasztásnál. Az árambevétel május hónapban 3.4 millió pengő volt, ami csupán 2%-kal több a tavalyi jövedelemnél. A 8%-os fogyasztási többlettel szemben fennálló 2%-os bevételi gyarapodás fő oka az, hogy a hasznosított árammennyiségből csupán a legolcsóbb tarifájú mechanikai áram, valamint a közvilágítás növekedett. A 3.4 millió bevételből a magánvilágítás 1.9 millió pengőt, az ipari áramszolgáltatás 1.2 millió pengőt fedezett, egyéb fogyasztás címén az Elektromos Művek 0.2 millió pengőt vételeztek be. A termelt és szolgáltatott árammennyiség viszonyozása májusban 84% volt, szemben a tavaly májusi 83%-os aránnyal. Az üzem rentabilitása ezek szerint most egy árnyalattal jobb volt.

Az év eleje óta az Elektromos Művek 136.2 millió Kw árammennyiséget produkáltak. Tavaly ugyanabban az időszakban a termelt áram mennyisége 126.1 millió Kwó-t tett. A szolgáltatott árammennyiség az év első öt hónapjában 116.8 millió Kwó volt, ami 8%-kal felülmulta a tavalyi hasonló áramfogyasztást. A hasznosított árammennyiségből 33.1 millió Kwó a magánfogyasztásra jutott, az ipari és melegszolgáltatásra szolgáló áram mennyisége 58.3 millió Kwó-t tett. Egyéb fogyasztás címén, ahová az együttműködő telepek fogyasztását is sorozzák, az Elektromos Művek 20.6 millió Kwó árammennyiséget könyveltek el.

A tavalyi első öt hónap eredményéhez viszonyítva, jelentősebb mértékben, 13%-kal az ipari áramszolgáltatás növekedett. A közvilágítás, valamint magánvilágítás és egyéb fogyasztás céljait szolgáló áram mennyisége csak keveset gyarapodott. A fogyasztók száma 1936. május hó 31-én 251.043 volt, ami 8%-kal több mint tavaly ugyanekkor. Az árambevétel 20.3 millió pengőt tett, szintén csak árnyalattal többet a tavalyi 19.6 millió pengős összegnél. A bevételből 13 millió pengő a magánfogyasztás, 6.1 millió pengő az ipari fogyasztás, 1.1 millió pengő az egyéb fogyasztás ellenértéke volt. Végeredményben tehát az év első öt hónapjában is csupán az ipari áramfogyasztás növekvése hozott az Elektromos Műveknél bevételi többletet.

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár Rt.

WERTHEIM

F. és Tsa. Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefonszám: 2-983-32

H I R E K

Dr. Liber Endre alpolgármester halála. Súlyos veszteség érte a székesfőváros vezetőségét, úgyszintén polgárságát. Dr. Liber Endre alpolgármester váratlan elhunytával. Liber Endre közel négy évtizedes szolgálata folyamán mindenkinek szeretetét és nagyrabecsülését nyerte el és általános nagyrabecsülésnek és tiszteletnek örvendett. Hivatali működése folyamán iparunk ügyeiben is alkalmunk volt megismerni és benne egy igazságos és méltányos közéleti férfit ismertünk meg, aki a legnagyobb jóakarattal tette magáévá a székesfőváros polgárságának ügyeit. Ipartestületünk őszinte fájdalommal vette tudomásul e kiváló férfit elhunytát és fájdalmas részvételnek a székesfőváros polgármesteréhez intézett levelében adott kifejezést.

Nem lesz szalvéta adó. Kozma Miklós belügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a szalvéta adó bevezetéséhez nem hajlandó hozzájárulni.

Újságolvasási adó. Napilapjainkban olvassuk, hogy a bécsi kávéosok olyan újítást terveznek, amely alkalmas arra hogy a bécsi kávéház régi híres intézményét egyszerűen forradalmasítsa. Arról van szó, hogy a vendég, aki a pincértől lapokat kér, minden elolvasott lap után 2 garas, vagyis 2 fillér illetéket fizessen.

A magunk részéről ennek az ideának a komolyságát kétségbe vonjuk.

A mozgó fényképtüzek játszási idejének újabb szabályozása. A m. kir. belügyminiszter úr 1936. szeptember 18-án kelt rendeletével elrendelte, hogy a mozgófénykép üzemek előadási idejét úgy kell meghatározni, hogy az utolsó előadás éjjel 12 óra előtt végződjék, kivételt képeznek a szombat és vasárnapok, amikor ezek az üzemek előadásait éjjel fél 1 óráig megtoldhatják. Ez a rendelkezés is azt bizo-

SCHMIDT FRIGYES

Ablakredőny készítő és karbantartó vállalat

legjobb legolcsóbb javítása

BUDAPEST, VIII., VIG-U. 10.

TELEFON:
1-383-88.

TELEFON:
1-383-88.

**Pálpusztai sajt
Heller doboz-
emmenthali
Derby sajt** kávéházakban
nélkülözhetetlen

nyítja, hogy a kávéházi zenéltetés megszabott záróra határozmányai ma már teljesen idejüket múlták, minthogy alig remélhető, hogy a moziból kijövő közönség éjjel 12 óra, vagy fél 1 után még arra a rövid időre felkeresi a kávéházakat a zenehallgatás céljából.

A vasárnapi szesztilalom módosításának kérdését a vendéglátó iparok már évek óta szorgalmazzák. Annak ellenére, hogy közel 1 év előtt ez ügyben már ankét is tartatott, amelynek folyamán olyan nyilatkozat tétetett, hogy legalább az idegenforgalom szempontjából tekintetbe jövő üzemeknek meg fogják engedni az égetett szeszitalok kiszolgáltatását, e részben nem történt semmi. Ipartestületünk elnöksége most sürgős beadvánnyal fordul a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez, amelyben e kérdés végleges elintézését kéri.

A községi tejellátás az Egyesült Államokban. Az Északamerikai Egyesült Államok városi hatóságai nagy súlyt helyeznek a tejelésre szánt tehének állatorvosi megvizsgálására. Az ellenőrzött állatok száma, mely 1917-ben csak 20.000-re rúgott, 1933-ig már 13 millióra emelkedett, viszont a pozitív tüdővészreakciók száma 4%-ról 2%-ra apadt. Ezzel párhuzamosan lényegesen alászállt a nem pulmonáris eredetű tuberkulotikusok halálozási arányszáma: míg 1917-ben ez az arányszám 0.225% volt, addig 1932-ben 0.064-re esett vissza. A 10.000 lakoson aluli városokban az ellenőrzött tehenekből eredő tei 1931-ben már 88.7%-ot ért el és a lakosság ebből már 87.5%-ot pasztörizált állapotban fogvasztott. Ez a viszony a nagyobb városokban mégkedvezőbb volt. A javulás 1923 óta észlelhető, midőn az Egyesült Államok kormányva a közegészségügyi szolgálat ellenőrzésére szabályzattípust dolgoztatott ki, melyet lassanként a helvi hatóságok legnagyobb része elfogadott. Ez a szabályzat megállanítja a nyers és pasztörizált tei kívánatos tulajdonságait, lehetőséget nyújt az ellenőrzéssel megbízott hivatalnoknak a szabályzat szigorúbb végrehajtására és megállanítja, miképpen vizsgálándók meg a teigazdaságok és a vizsgálatra bekért teipróbák. Az egészségügyi szolgálat kötelességként közzétenni és pontos számadatokkal megvilágítani a teiellenőrzés módját és hatását az egyes községekben.

Bélvéggyűitők az idegenforgalmi propagandaért. A Győrött székelő Dunántúli Bélvéggyűitők Egyesülete emlékiratot intézett a postavezérgazgatósághoz, melyben kifejtte, hogy miképpen kívánja a bélvéggyűitést az idegenforgalom szolgálatába állítani. A bélvéggyűitők javasolják, hogy a posta évenként

Salgó gőzmosógár
és **fehérneműkölcsönző**
VI., Vörösmarty-u. 54. Tel.: 1-162-86
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

egy törvényhatósági jogú városnak lehetőleg kevés értékből álló, féláras, előre megállapított postabélye-sort juttasson. A kibocsájtás időpontja: az érdekelt város azévi ünnepi hetének első napja. A kibocsájtandó bélyegek kizárólag a kedvezményezett városban és csak az ünnepi héten volnának kaphatók. A kibocsájtandó bélyegek egyik értéke minden esetben a kedvezményezett város címerét, a többi érték pedig a város történelmi, kulturális természeti stb. nevezetességeit, szépségeit tünteti ki. A felár a város meghatározandó céljára szolgál. Az emlékiratot azal indokolják, hogy a filateliai szempontok mellett a bélyegek az idegenforgalom emelését is célozzák. Nem vitás, — mondja az emlékirat, — hogy a postabélyeg, mint propaganda eszköz, a legszebb és legdrágább kivitelben előállított hirdetést is sokszorosan felülmúlja eredményességben.

Értekezlet a borban való adófizetésről. Az állami felügyelet alatt álló Badaacsony-ládbi borpince szövetkezet beadványban fordult a földművelésügyi és pénzügyminisztériumhoz, hogy tegyék lehetővé a szőlősgazdák számára az adónak borban való fizetését. Ebben az ügyben Barcza Ernő földművelésügyi miniszteri államtitkár elnöklésével értekezlet volt, amelyre a beadványt készítő pinceszövetkezet vezetőit is meghívták. A pénzügyminiszterium képviselői természetesen ismertették azokat a nehézségeket, amelyek a természetbeni adózás különösen a borban való adózás ellen szólnak. Végül azonban ők is meghajoltak az érv előtt, hogy ha a pénzügyi hatóságok elárvereztetnék a szőlősgazdákat, lényegében akkor is a bor eladásáról volna szó, az árverés azonban olcsó mellékkeltséggel járna, ami kiegyenlíteni látszik a boradóval kapcsolatos kockázatot. Az értekezlet úgy határozott, hogy egvelőre ezer hektóliter adóbor átvételére kéri fel a pénzügyminisztériumot. Ha a kísérlet beválik, akkor a borban való adófizetést ki lehet terjeszteni. Az érdekelt halatonvidéki szőlősgazdák bíznak abban, hogy a kormány ki fogja adni az első ezer hektóliter adóborról szóló rendelkezést.

Csehországban korlátozzák az újabb utazási iró-dák létesítését. A csehszlovák szállodaipar képviselője panasszal fordult az iparügyi miniszterhez amiatt, hogy egyes kerületekben fölös számban adtak ipar-engedélyt idegenforgalmi és utazási vállalatok létesítésére. A vizsgálat során kitűnt, hogy befolyásos egyének valóban szereztek ilyen igazolványokat ott is, és olyan egyének részére is, ahol az engedély kiadásához szükséges előfeltételek egészben, vagy részben hiányoztak. Az Iparügyi minisztérium ehhez képest újabb rendeletben úgy intézkedett, hogy

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

újabb ilyen jellegű iparigazolványok a minisztérium hozzájárulása nélkül nem adhatók ki és ez vonatkozik újabb fiókok nyitására is, vagyis ezek felállításához is külön iparendedély kell.

Polgársági hetek. Az északamerikai Unió keleten fekvő Texas államában érdekes intézményt honosított meg az ottani kereskedelmi kamara. A kamara minden évben úgynevezett polgársági hetet rendez, amelynek az a célja, hogy felébressze a polgárok felelősségérzetét és szeretetét városuk iránt. Ezen a héten különféle előadások és művészi teljesítmények útján mutatják be mindazt a jót, amit a polgár a városi élettől kap s amiért hálával tartozik. Az idén október 27-től november 2-ig rendezték ezeket a polgársági heteket, amelyeket a legtöbb városban népiünnepellyel kapcsolnak össze.

A belügyminiszter jóváhagyta Debrecen szikvízadó rendeletét. Debrecen város közgyűlése már két évvel ezelőtt határozatot hozott a régi szikvízadószabályrendelet módosítása tárgyában. A szabályrendelet módosítás jóváhagyása végett a belügyminisztériumba került, majd a napokban visszaérkezett Debrecen városához. A szabályrendeletet a belügyminiszter-egy-két stílusos módosítással jóváhagyta és ezzel megadta a felhatalmazást magasabb szikvízadó fizetésére és behajtására. Dr. Kölcsey Sándor polgármester kijelentése szerint ebből az adóból a városnak havonta körülbelül 2000 pengővel nagyobb jövedelme lesz.

Ipari és közigazgatási hírek

Egyesületi helyiségben meleg vacsora kiszolgáltatása. Az I. fokú büntetőbíróság egy vidéki egyesület (kereskedelmi kör) ellen vendéglősipar jogosulatlan gyakorlása miatt indított kihágási ügyben felmentő ítéletet hozott a következő megokolással.

„Az ipartestület szállodások és vendéglősök szakosztálya feljelentést tett a szóbanforgó egyesület ellen, mely egyesület ezidőszereint elnöke a terhelt. azért, mert az egyesület helyiségében többek részvételével vacsorát adott. Amennyiben az egyesület a szükséges iparendedéllyel nem rendelkezik, a vezetőségnek megbüntetését az ilyen vacsorák rendezésétől való eltiltását kérte.

Az eljárás során megállapított, hogy az egyesületnek a járási főszolgabírótól korezmai iparendedélye van.

A fennálló joggyakorlat értelmében társaskörnek az a tevékenysége, hogy előre jelentkező tagjainak bizonyos időközökben a saját háztartási alkalmazottjával az önköltségi ár megtérítése arányában társasvacsorát főz és azt felszolgálja, a vendéglősipar, illetőleg általában az iparszerűség fogalmát nem meríti ki, ennél fogva ehhez a tevékenységhez iparendedélyre, illetőleg iparigazolványra szükség nincs.

Figyelembeveendő az is, hogy a szóbanforgó társaskör vezetősége a vacsorát nem haszonélvezés céljából rendezte, hanem mint általában véve ilyen társasköröknél és egyesületeknél szokásos, a saját tagjai, illetve azok hozzátartozói részére önköltségi

Friss termésű teáink és tea keverékeink

megérkeztek.

Különösen ajánljuk igen tisztelt vevőink figyelmébe a hosszú évek alatt kipróbált speciális teakeverékeinket, úgy mint

Imperial tea keverékünket

Royal tea keverékünket

Angol rendszerű eredeti tea keverékeinket,

amelyeket nemesak eredeti ládában, hanem kimérve is megfelelő impregnált papírsomagolásban hozunk forgalomba.

Ugyancsak beérkeztek legfinomabb minőségű eredeti indiai és kínai tea fajtáink, úgymint a következő fajok:

Ceemum, Darjeeling, Ceylon, Jáva, Pecco. Souchong, Assam,
tea minőségek.

Jamek, gyümölcs-

és főzelékkonserv árainkat lényegesen leszállítottuk.

Kérjen árajánlatot

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-t.-től

Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

árban, utólagosan felszámított díjazásért, részben a kör tagjainak szórakoztatására, részben pedig a tagok egybetartozandóságának ébrentartása végett rendezte a vacsorát. Nem tesz különbséget az, hogy ezen vacsora rendezését újságban is közhírré teszi, mert hiszen az bizonyítást nem nyert, hogy az itt közhírré tett vacsorán a kör tagjai vagy a kör tagjainak hozzátartozói és vendégein kívül más arra nem illetékes személyek is részt vettek volna. Ilyen tényállás mellett a kör a fennálló joggyakorlat szerint kihágást nem követett el, így a kör ezidőszereinti elnökét a kihágás vádjától felmentem.”

Békés vármegye alispánja 357—1935. kih. sz. alatt hozott II. fokú ítéletével helybenhagyta az I. fokú ítéletet azzal a hozzáadással, hogy a szóbanforgó kör kihágást akkor sem követ el, ha iparszerűleg és üzletszerűleg ad el egy-egy tál meleg ételt tagjainak, vagy bárkinek. A II. fokú ítéletet a következőkben indokolta meg:

„A hivatkozott főszolgabírói ítélet abból a joggyakorlatból indult ki, mely szerint a társasköröknek az a tevékenysége, hogy előre jelentkező tagjainak bizonyos időközökben a saját háztartási alkalmazottjával az önköltségi ár megtérítése ellenében

társasvacsorát szolgáltatott ki, a vendéglősipar, illetőleg általában az iparszerűség fogalmát ki nem meríti és ennél fogva ehhez a tevékenységhez iparjogosítványra szüksége nincsen.

A panaszt tett iparestület szállodások és vendéglősök szakosztálya az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében egyszerűen csak azt állítja, hogy a panaszlott kör nyereszkesedés céljából rendezte a panaszban említett vacsorákat. Ezt az állítását azonban mivel sem bizonyította.

A panaszos szakosztálynak fellebbezése azért sem érdemel figyelmet, mivel a hivatkozott ítélet megállapítása szerint a kör a járási főszolgabírótól kávé mérés és korecsmai ipar gyakorlására iparrendélyt nyert.

A 78.000—1923. K. M. számú rendelet 130. §-a értelmében valamely kis- vagy nagyközségben levő korecsmai hideg ételeken kívül villásreggelire egyféle meleg húsétel, tojás és tojásból készült rántotta, továbbá mindennemű kolbászárú, ebédre és vacsorára pedig egyféle leves, egyféle főzelék, egyféle feltéttel, egyféle (főtt, vagy sült) hús és egyféle tészta kiszolgálására van feljogosítva.

Minthogy pedig nevezett kör a szóváltott alkalmával marhapaprikást, tehát egyféle főtt ételt szolgáltatott ki, melyre nevezett a hivatkozott korecsmai iparrendély alapján jogosultsággal rendelkezik, a terhére rótt kihágást tehát ez okból sem követte el. Nem követte el azért, mert a kör nagyközségben működik és így a hivatkozott rendelkezés, valamint az 1921. évi XXIII. tc. 15. §-ának második bekezdése értelmében is, a jelzett húsétel kiszolgálására fel van jogosítva.

A Kihágási Tanács 3.163—1935. kih. szám alatt hozott végzésével a további fellebbezést hivatalból visszautasítván, a II. fokú ítélet jogerőssé vált.

Felmondásra vonatkozó utólagos megegyezés. A munkaadó és a munkavállaló a határozatlan időre kötött szolgálati szerződést rendszerint felmondással bonthatják fel s szüntethetik meg. De megszüntethetik akként is, hogy a határozatlan időre kötött szolgálati szerződést határozott időre szóló szerződéssé változtatják át. Annak azonban, hogy a határozatlan időre kötött szerződés helyébe lépő határozott időre szóló szolgálati szerződés hatályos legyen, feltétele az, hogy a megállapodás a munkavállalónak a felmondási idejét és a felmondási időre eső igényeit ne sértse. (C. II. 2924—1935.)

Kártérítés az elmulasztott felmondásért. A szerződés szerint az üvegyár köteles a tintához szükséges, bepréselt nevekkel készülő tintásüvegek 30%-át évről-évre a gyors leszállítás érdekében állandóan raktáron tartani. Ezt a szerződést a tintagyáros legutóbb minden előzetes értesítés nélkül nem hosszabította meg. A Kúria a tintagyárost a 30%-os készlet átvételére kötelezte, habár a szerződésben felmondás kikötve nem volt. (3217—1935.)

Ravasz adósságesinálás. Midőn vádlott régi hitelezői, akik ellene a végrehajtásokat foganatosították, újabb árukat hitelbe adni nem voltak hajlandók, vádlott más olyan nagykereskedőkhöz fordult, akikkel addig üzleti összeköttetésben nem állott s nekik az ígérte, hogy az áru leszállítása után azonnal fizet és elhallgatta azt, hogy ellene már több végrehajtást foganatosítottak. Vádlott az árukat átvette, azonban nem fizetett s rövidesen üzletét is elárverezték. A Kúria vádlottnak csalás büntetében való bűnösségét megállapította. (C. II. 1566—1936.)

Ha évekig nem követelik a munka díjazását. Hogy a felperes házgondnok az általa végzett munkák díjazását alperestől — aki éveken át külföldön is volt — nem követelte, egyedül ebből a tényből a jelen esetben, amikor a kérdéses házban alperesnek házmestere, vagy más megbízottja sem volt, — nem lehet következtetni, hogy munkáinak díjazásáról lemondott volna és hogy azokat ingyenesen kívánta volna alperesnek előlegezni. (Bp. T. XIII. 1369—35.)

Az igazgatósági tagok felelőssége a járulékokért. A kereskedelmi törvény 9. és 42. §§. értelmében a cégjegyzékbe történt bejegyzésnek s így a részvénytársasági igazgatósági tagok ebbeli minőségének bejegyzése harmadik jóhiszemű személyekkel szemben mindaddig hatályos, amíg a bejegyzés törlése a Központi Értesítőben közzé téve nincs. Nem is kétséges, hogy a felperesek a cégjegyzék adatai szerint a vitás járulék kirovására, sőt egészen a cég törléséig igazgatósági tagokként szerepeltek. Nem vitás azonban, hogy a felperesek igazgatósági tagságukról még az alperes követelésének keletkezése előtt lemondottak és azt a közgyűlés tudomásul is vette, sőt az új igazgatóságot meg is választotta, s azontúl a részvénytársaság ügyeit az új igazgatóság vezette. Ebből nyilvánvaló, hogy az igazgatósági tagságukról lemondott felpereseknek, mint akik a részvénytársaság ügyvezetésébe már be sem folyhattak, módjukban sem állott arról meggyőződést szerezni, hogy az alperesnek később keletkezett-e és minő követelése, annál kevésbé állott módjukban annak kifizetése iránt a részvénytársaságnál a szükséges intézkedéseket megtenni. Ennél fogva az adott esetben a felpereseknek a részvénytársaság járuléktartozásáért való felelőssége nem áll fenn, miért is a bíróság őket a fizetés alól felmentette. (Mf. XX. 15. 370—1933.)

Tanoncok iskolai előképzettsége; tanidő tartama. Az 1922:XII. tc. 84. §-ának második bekezdése egyes iparokban magasabb fokú iskolai előképzettség előírását, 89. §-ának második bekezdése pedig egyes iparokra a tanidő tartamának megállapítását a kereskedelemügyi miniszter úrnak tartja fenn. Az iparostület sem az egyik, sem a másik irányban kötelező határozatot nem hozhat. Ha ilyen határozatot mégis hoz, az semmis, azt hatályon kívül kell helyezni s annak érvényt szerezni nem szabad. Az iparostület legfeljebb ajánlhatja tagjainak, hogy csak olyan

Használt pámlagok, csillárok, billiárdok, márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
Király-utca 44. — Telefon: 1-291-34

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzemé, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Arheer keksz és ostya- különlegességek

egyént szerződtesse nek tanoncúl, aki legalább a középiskola, vagy a polgári iskola negyedik osztályát elvégezte, továbbá ajánlhatja azt is, hogy a törvény 89. §-ának első bekezdésében megállapított kereteken belül az ipartestület által javaslatba hozott időnél rövidebb időre tanoncot ne szerződtesse nek, de az ajánlásokon túl nem mehet s azokat, akik az ajánlást saját jószántukból el nem fogadják, semminemű formában sem kötelezheti arra, hogy az ajánlásban foglaltaknak magukat alávéssék. (66.757—1926. K. M.)

Meghalt iparos iparának folytatása. Abban az esetben, ha az iparendély alapján gyakorolható iparoknál az életben maradt házastárs az üzlet átvételéről szóló bejelentést az 1922:XII. tc. 7. §-ában erre megszabott határidőn túl ismételt hivatalos felszólítás, avagy éppen a mulasztás ügyében hozott marasztaló ítélet ellenére sem teljesítené, avagy ha az életbenmaradt házastárs megbízhatatlansága más okból megállapítható lenne, az iparhatóság az üzlet átvételéről szóló bejelentés tudomásulvételét később az életben maradt házastárs megbízhatatlansága címén meg nem tagadhatja. Ilyen esetben az iparhatóság az életben maradt házastársat, tekintet nélkül arra, hogy az előírt szakképzettséget egyébként saját személyében tudná-e igazolni, vagy sem, a törvény 7. §-ának harmadik bekezdésében, valamint a 78.000—1932. K. m. számú rendelet 15. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezések értelmében legfeljebb csak üzletvezető alkalmazására kötelezheti. (83.215—1926.-2. K. M.)

Kártérítés munkakönyv miatt. Munkakönyv ki nem adása miatt az intézkedni hivatott főszolgabíró és a törvényhatóság ellen indított kártérítési keresetet a Kúria a törvényhatósággal szemben ezzel az indokolással utasítja el:

A törvényhatóságról szóló 1886:XXI. tc.-nek 91. §-a értelmében, ha károsult az elmarasztalt tisztviselő vagyontalansága miatt kielégítést nem nyerhet, a kárt a visszakereseti jog fennmaradása mellett, a törvényhatóság téríti meg. (Kúria VI. 4925—1931. Térfti, 1933. IV. 19.)

Megszűnnek a szakvizsgák. Az ipartörvénynevelő végrehajtási rendelete megszünteti a szakvizsgát. Szakvizsgát csak 1937. január 14-ig engedélyez a rendelet, azután már a kötelező mestervizsga lép a helyébe.

Csak az kaphat illetményt, aki dolgozik. Egy konkrét perben kimondotta a budapesti királyi ítélőtábla, hogy ha a kereskedősegédet szolgálata teljesítésében véletlen baleset, vagy nem hibájából eredő betegség ideiglenesen akadályozza, abban az esetben hatheti időtartamra illeti meg a fizetése. Elvileg tehát ha szolgálatot nem teljesít az alkalmazott, még betegség esetén sem jár neki illetmény, csak a törvény által méltányosságból engedélyezett kivételes esetben és korlátozott időre. Nem járhat tehát fizetés akkor, ha a munkavállalót nem a munkaadó hi-

bájából és nem is véletlen baleset és nem is ideiglenesen, hanem egyéb okból és hosszabb időn keresztül akadályozza a szolgálata teljesítésében.

A munkaadó eltilthatja alkalmazottját a kártyázástól. Azonnali hatályú elbocsátás és a nyugdíjigények elvesztésének terhe mellett kikötötte a munkaadó, hogy az alkalmazottak a kártyázástól tartózkodni kötelesek. Ebből keletkezett konkrét perben kimondotta a Kúria, hogy az ilyen kikötés a jöerkölcsökbe nem ütközik, mert ez a tilalom annak a megakadályozását célozta, hogy az alkalmazottak a keresetüket könnyelműen el ne játsszák és magukat, valamint családjukat az anyagi nélkülözés és romlás veszélyének ki ne tegyék.

Külföldiek iparüzése. Ha a külföldi lakó külföldi honos képesítéshez kötött iparnak üzletvezetővel való gyakorlására jogosító iparigazolvány kiadását kéri, az üzletvezető személyén kívül saját személyében is köteles igazolni az önálló iparüzésnek a törvényben megállapított feltételein kívül a szakképzettséget is. Ha pedig a külföldi a szakképzettséget a gyakorlatát külföldön végezte, a külföldön végzett gyakorlatnak a szakképzettség szempontjából való igazolása tekintetében a 78.000—1928. K. M. számú rendelet 35. §-a értelmében a kereskedelemügyi miniszter dönt. (46.999—1933. K. M.)

Fogadóipar és éjjeli szállásadás. Éjjeli szállásadás nem bír az ipartörvényben szabályozott fogadóüzlet jellegével, ennél fogva az éjjeli szállásadás gyakorlásához nem szükséges és ki sem adható iparendély, hanem ahhoz rendőrhatalósági engedély szükséges. (68.170—1922. K. M.)

Termelői borkimérések nem árulhatnak szikvizet. Erről a kereskedelemügyi miniszter rendelete így szól: Ujabbán az a gyakorlat kezd kialakulni, hogy a bortermelői kimérések az általuk elárúsított bort szódavízzel, vagy ásványvízzel keverten árusítják. A bortermelők sajáttermésű boraikat azonban azok kimérésénél szódavízzel vagy ásványvízzel nem keverhetik és részükre ilyen engedély ki nem adható, minthogy a bornak ily keverése már iparszerű tevékenység. Az iparszerű tevékenységet pedig csak az arra vonatkozó iparjogosítvány birtokában lehet üz-

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyár és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Árutorgalmi rt.

Parkettái Jakab Józsefnél

lerakását és javi-
lását végeztesse

Bulyovszky ucca 32 Telefon. 1-146-31

ni, azaz a bornak szódavízzel, vagy ásványvízzel való keverését csak a vendéglői, vagy korcsmai ipari jogosítvánnyal bíró iparúzők végezhetik.

Munkakönyvmásolat kiállítása. Egy ipartestület vonakodott másolatot adni a munkakönyvről. Ezért kártérítési pert indítottak ellene. Az alperes ipartestület a munkakönyvmásolatot a felperes részére nyomban kiállította, mielőtt a Budapest székesfőváros IV. kerületének előjárósága, mint a budapesti ipartestületek ellenőrzésével megbízott I. fokú iparhatóság a peres panasz folytán őt munkakönyvmásolat kiállítására utasította. Emellett a tényállás mellett pedig az alperes ipartestületnek kártérítési kötelezettsége, pusztán azért, mert korábban nála jelentkező felperes részére a munkakönyvmásolat kiállítását megtagadta — még ha emiatt a felperesnek kára származott is — meg nem állapítható, mivel felperesnek módjában állott az elutasító határozat ellen, a törvényben biztosított jogorvoslattal élni, mint ahogy azt eredményesen meg is tette. Eymagában ugyanis az, hogy egy hatósági jogkört gyakorló testület, valamely félre nézve kedvezőtlen döntését a határozat felülbírálására hivatott szerv megváltoztatta, ezen testület ellen kártérítési igényeket nem eredményezhet. (Bp. XII. 8812—1933.)

Hamisított yoghurt forgalombahozatala. Az elsőfokú büntetőbíróságok terhelhet yoghurt-aludttejnek helytelen jelzéssel forgalombahozatala miatt büntették. A Kihágási Tanács 5659—1933. kih. számú ítéletével a minősítést megváltoztatta és terhelhet hamisított yoghurt forgalombahozatala miatt mondotta ki bűnösnek, a következő megokolással:

„A tényállás szerint terhelt a vezetése alatt álló tejüzemben „aludttejes yoghurt“ néven olyan tejterméket hozott forgalomba, amelynek zsírtartalma csak 3.7% volt.

Az állandó Felülbírálótanács szakvéleménye szerint az „aludttejes yoghurt“, amelynek legalább 5% zsírt kell tartalmaznia. Emellett bizonyít az a körülmény is, hogy a megmintázott készlet is yoghurt gyanánt került forgalomba. Terheltnak tehát a vádbeli cselekménye az 1895. évi XLVI. tc. 3. §-ának c) pontja alapján büntetendő kihágás.”

Rokonnak ép oly kártérítés jár, mint másnak. A munkaadó a nála dolgozó rokonnal megverte, ezzel munkaképességét 70 százalékkal csökkentette. A Kúria ennek megfelelő járadékot ítelt meg a rokonnak, mert úgy kell kezelni e részben, mint ha másnál dolgozott volna. (K. 5703—1931.)

„Falatozó“-ra adható-e kereskedőnek iparjogosítvány? Folyamodónak az élelmiszer-, hideg felvágott-, gyümölcs- és cukorka-árúsításra, mint kivétel nélkül szabadiparokat tevő üzletágakra, a kért iparigazolvány kiadandó volna.

Ezzel szemben „falatozóra“ iparjogosítvány nem adható, mert ez a szó oly foglalkozási ágat jelent,

mely csak vendéglő-, vagy korcsmai- illetve kávéházi, esetleg kávémérőüzletre szóló iparendedélyek valamelyikének birtokában gyakorolható. Mar pedig a 27.000—1923. K. M. számú rendelet 99. §-a értelmében azoknál az iparoknál, amelyek a törvényben meg vannak nevezve, az ipart az iparjogosítvány szövegében a törvényesen használt megjelöléssel kell feltüntetni.

Folyamodónak tehát a felsorolt vendégiparok valamelyikére iparendedélyt kell szereznie. Ha ez megtörtént, akkor üzlethelyisége külsején az iparjogosítványban feltüntetett ipar neve mellett a „falatozó“ szót is alkalmazhatja.

A rokon nem mindig alkalmazott. Egy építővállalkozó kereskedősegéd rokonát magához fogadta és munkájáért ellátást, némi kis pénzt is adott. A rokon, illetve testvér a perben felmondást és szolgálati bizonyítványt követel. A Kúria elutasítja, mert ilyen esetben külön kikötés híján nincs szolgálati viszony. 2628—32. K.)

A pénzügyi hatóság nem írhatja ki a gyár könyveiből a kereskedő számláját. Az utóbbi időben a budapesti pénzügyigazgatóság területén a forgalmi adó ellenőrzések alkalmával az adózók könyveiből adatokat gyűjtöttek az adózóval üzleti összeköttetésben álló kereskedők forgalmi viszonyaira is. A vizsgálat célja az volt, hogy a könyvekből az üzletfelekre vonatkozó adatok megszerzésével ellenőrizzék azt, vajjon az üzletfelek a saját adóvallomásaikban, könyveikben stb. az ebből a forgalomból származó nyereséget feltüntetik-e. Mivel azonban a pénzügyminiszternek egy régebbi utasítása szerint a pénzügyi hatóságok az adózás ellenőrzése céljából ilyen módon adatokat nem gyűjthetnek, a pénzügyigazgatóság a vizsgálatokat megszüntette. Ilyen adatokat tehát nem kell szolgáltatni.

A régi üzlethelyiség pusztá kibérlése esetén az új bérlő nem felelős a régi bérlő üzleti tartozásáért. Gyakran előfordul, hogy az új bérlőn akarják a régi bérlő hitelezői ez utóbbival szemben fennálló követelésüket behajtani. Egy konkrét ügyben most a Kúria a következő elvi álláspontot foglalta el: „Üzletátruházást egyedül azon az alapon, hogy a későbbi bérlő a volt üzlettulajdonostól, mint a háztulajdonostól ennek üzleti helyiségét és üzleti berendezését bérbevette és abban üzletét azonos üzletkörrel a bérbeadó üzletének megszűnte után folytatta, üzletátruházást megállapítani nem lehet. (K. IV. 2.613—1935.)“ Megjegyezzük, hogy ez az ítélet nem érinti a régi bérlő OTI-és MABI-tartozásait, amelyeket ezek az intézmények az új bérlőn nem üzletátruházás, hanem üzemetódlás címen hajthatják be.

Hadigondozottak fagyaltárúsítása. A 63.013—1926. K. M. számú rendelet 7. §-a értelmében az uccai árúsításra helyfoglalási engedélyt nyert árus a fagyaltot maga nem készítheti el. Ennek a rendelkezésnek indoka az volt, hogy csak kellő szakképzettséggel bíró cukrász, illetve fagyaltkészítő által készített olyan fagyalt legyen forgalombahozható, amely az egészségügyi követelményeknek is megfelel. A hadirokkant és hadiözvegy uccai fagyaltárúsok

Springut Henrik lojás-
 utóda **Ofner Márton** nagykereskedő
 Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
 állandó szállítója.
 Budapest, VI., Vasvári Pál uca 10. — Tel.: 1-217-54.

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ
 legjobb kávéizesítő. ■ Kérje mindenütt!
 Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.,

között azonban szakképzett cukrász is van és külön engedély aapján számos hadirokkant a fagyaltkészítésből, mint a cukrászipar részparából szakvizsgát tett. A szakképzett fagyaltkészítő hadirokkantakkal és hadiözvegyekkel szemben máris az a gyakorlat alakult ki, hogy ezek, ha uccai árusításra helyfoglalási engedélyt nyertek a saját maguk által készített fagyaltot is forgalomba hozhatják. A gyakorlat az egyes iparhatóságok területén azonban nem alakult ki egységesen, ezért a miniszter értesítette a másodfokú iparhatóságokat, hogy az idézett rendelet szellemének megfelelően azok a hadirokkant és hadiözvegy uccai fagyaltárusok, akik cukrászipari, illetve a fagyaltkészítői szakképzettségük alapján a cukrásziparra vagy a fagyaltkészítésre iparigazolványt nyertek és a fagyalt uccai árusítására engedélyt kaptak, a saját maguk által készített fagyaltot az uccai árusítás körében is árusíthatják. A látóságoknak a hadirokkant, vagy hadiözvegy uccai fagyaltárusok által készített és forgalombahozott fagyalt készítése helyén egészségügyi szempontból is megfelelően ellenőrizniök kell. (14.368—1934. K. M.)

Az üzlethelyiségben talált mérőeszközök közforgalomban használtaknak tekintendők. Egy kereskedő terheltet az alsófokú rendőri büntetőbíróságok hitelesítetlen mérőeszközöknek közforgalomban való használata miatt megbüntették. A kereskedő azzal az indokolással fellebbezett egészen a belügyminisztérium Kihágási Tanácsáig, hogy ő a szóban levő hitelesítetlen mérőeszközöket nem használta. A Kihágási Tanács az alsóbbfokú ítéletet 4.543—1935. kih. szám alatt jóváhagyta, mert a terheltnek fellebbezésében előadott az a tényállítása, mely szerint a szóbanforgó hitelesítetlen súlyokkal mérést nem eszközölt, a bűnösség megállapítása szempontjából közömbös. A 2.580—1932. B. M. számú döntvény szerint ugyanis az üzlethelyiségben található minden mértéktárgy ott használatban lévőknek tekintendő.

Bornak tiltott anyaggal festése, továbbá a festéshez szolgáló tiltott anyag eladása. Az elsőfokú rendőri büntetőbíróság I. rendű terheltet az Amerikába való szállításra szánt bornak tiltott anyaggal való megfestése, az illatszerkereskedő III. t. terheltet pedig a bor megfestéséhez tiltott anyagnak eladása miatt az 1924:IXL. tc.-be foglalt bortörvény 7. és 42. §-ai alapján elítélte a következő megokolással:

Az 1929:IX. tc 7. §. 15. pontja szerint tilos a bor színének javítására a megengedett égetett cukron és szafflórón kívül minden más ásványi, vagy növényi festőanyagot használni. Ugyanezt fejezi ki a B. T. 42. §-ának 1., illetőleg 3. pontja, amikor a forgalombahozatalra szánt ital kezelésénél tiltott anyagok használatát, illetőleg a bor meghamisítására való tanácsadást, útmutatás készítését, vagy bármi módon való terjesztését kihágás miatt terjedhető elzárással rendel büntetni.

I. r. terheltnek az eljárás egyéb adataival összhangban álló beismerése alapján beigazoltnak vettem, hogy Amerikába szállításra szánt borának megfestését ő maga eszközölte, illetve eszközölte. Ezt a bort a vegyvizsgálat tiltott módon festett, hamis bornak találta. Mindezek alapján kétségtelen, hogy I. r. terhelt a terhére rótt kihágást elkövette.

III. r. terhelt nem ismerte be, de nem is tagadta, hogy I. r. terhelt részére a bor festéséhez tiltott anyagot adott volna el, azonban azt adta elő, hogy ő nem tudta azt, hogy a kiszolgáltattott festőanyag bor festéséhez kell. I. r. terhelt szemébe mondta III. r. terheltnek, hogy ő (I. r. terhelt) megmondta III. r. terheltnek, hogy borfestő anyagot kér s III. r. terhelt „most már tudom“ szavakkal adta I. r. terheltnek a borfestésre szolgáló anyagot, amit a vegyvizsgálat tiltott anyagnak talált. I. r. terheltnek III. r. terhelt szemébe mondott vallomása alapján beigazoltnak vettem tehát, hogy III. r. terhelt borfestés céljára tiltott anyagot adott el, mely cselekménye kimeríti az 1929. IX. tc. 7. §. 15. pontjában meghatározott kihágás tényálladékát, III. r. terhelt tehát a kihágást elkövette.

A m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya 586—1935. kih. sz. ítéletével a II. fokú ítéletet szintén helybenhagyta.

Játékkártyák árusítása. Játékkártyák árusítása iparigazolványhoz van kötve. Aki tehát a kártyaárusítást üzletként gyakorolja, iparigazolvány váltására köteles. Azok, akik kellő iparigazolvány alapján oly más kereskedést folytatnak, amelynek keretébe a játékkártya árusítása is beleilleszthető, mint például a papírkereskedők, szatócsok, vegyeskereskedők, ezek kereskedésre szóló iparigazolványok alapján, külön árusítással. Ha azonban egy teljesen eltérő, külön megnevezett árucikk árusítására iparigazolványt nyert kereskedő, például vasáros, divatkereskedő stb. kívánna játékkártya elárúsításával foglalkozni, a külön iparigazolvány megszerzésének kötelezettsége foglal helyet. A játékkártya árusításával foglalkozó dohánytőzsdések ezen üzletág tekintetében teljesen az 1922. XII. tc. rendelkezései alá tartoznak. Ebből kifolyólag azon dohánytőzsdések, akik különben is szatócs, vagy vegyes, vagy egyéb kereskedésre iparigazolvánnyal bírnak, már ezen jogosultságuk alapján külön iparigazolványnélkül foglalkozhatnak játékkártya elárúsításával. Azon dohánytőzsdések ellenben, akik egyéb kereskedéssel nem foglalkoznak, iparigazolvánnyal tehát nem bírnak és ennél fogva iparosoknak nem tekintetnek, ha ezek játékkártya árusításával kívánnak foglalkozni és ezen árucikk árusítására iparigazolvány váltásra kötelesek. Önként értetődik, hogy minden egyes esetben játékkártya árusítással csakis annak szabad foglalkozni, aki amellett, hogy szabályszerű iparigazolvánnyal bír, a játékkártya elárúsítására az 1881. évi XII. törvénycikk 11. §-a értelmében pénzügyigazgatósági engedélyt nyert. (50.856—1889. K. M. r.)

BERGER S.

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó
Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.
 Telefon: 1-204-82.

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé
 Transylvania sec

NAGY ERNŐ
 Csokonai-utca 12.
 Telefon: 1-330-68.
 Modern la. kivitel!

Olcsó árak! — Olcsó árak!

Címfestő

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR
 ÉS FIAI BUDAPEST
 magyar kártyagyár gyártmányainak valóságára.
 Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
 Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.
 Telefon: 1-310-03, 1-453-71.
 Alapított 1824.

VÉDJEGY

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
 minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
 Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút
 sarok.) Telefon: 1-378-69.

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőr különleges-
 ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
 cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk,
 szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Kantos testvérek r. t.

festő, mázoló és
 tapétázó ipariüzem

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5. — Tel.: 1-194-51, 1-185-23.
 Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázoló és fal-
 kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait
 palackozva és hordótételben.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába
 legolcsóbban Édes és Deesy-
 nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás,
 javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.
 Budapest, XIV., Cserei-u. 14.
 Telefon: 2-966-86.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
 Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.